

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplača 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravištvó (administracija) in ekspedicijá Poljanska cesta št. 32.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskani se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je na Poljanski cesti h. št. 32.
Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 12.

V Ljubljani, v torek 15. januvarija 1884.

Letnik XII.

Žumberk pa dežela Kranjska.

Že včeraj smo povedali, da se v četrtek, 17. t. m., pri ministerstvu pričnó obravnave zaradi združenja Žumberka z deželo kranjsko, in da se je danes naš g. deželni predsednik baron Winkler v ta namen odpeljal na Dunaj. Ta zadeva se že plete, odkar je bila razrešena nekdanja vojaška granica, h kateri je prej pripadal Žumberk in Marindol, ter se je že pred dvema leti obravnavala tudi v deželnem zboru kranjskem. Zdaj ste se je prav resno poprijeli naša in ogerska vlada, in kakor se kaže, bode reč skoraj dognana.

Novi povod k omenjeni razpravi dal je menda sklep državnega zbora, ki je 13. decembra l. 1883 sprejel sledeči predlog: „Vladi se naroča, dogovore o združenji žumberskega okraja s kraljevim ogerskim ministerstvom dognati in državnemu zboru izročiti dotične predloge.“

Povod k temu sklepu dala je peticija ali prošnja, ki so jo poslali prebivalci občine Sošice v žumberškem okraju do državnega zbora, in v kateri prosijo, da bi se Žumberk prej ko mogoče združil z deželo kranjsko. To peticijo podpisalo je 107 prebivalcev sošiške občine in 6 ljudi iz drugih žumberskih krajev, ki najprej razodevajo svojo radost, da se bode nekdanji kranjski okraj zopet združil z deželo kranjsko, potem pa naštevajo vzroke, zakaj da tolikanj želé tega združenja.

Prebivalci občine Sošice in Kalja so gledé za služka in vsega svojega prometa, kakor povdarjajo v omenjeni peticiji, navezani na deželo kranjsko, ter so v tesni zvezi z Novim mestom, Št. Jernejem, Kostanjevico in Krškem. Svojo sodnijsko gosposko imajo v Rakoveu pri Karlovcu ali pa v Ogulinu, kamor pa imajo veliko ur hoda, mimo sodnijske gosposke v Metliki, ki bi bila za nje veliko priležnejša.

Poročevalec o tej peticiji bil je koroški poslanec dr. Vran, ki je s temeljitimi razlogi pojasnoval, da je Žumberk kranjski in da se mora zaradi tega zopet

združiti s Kranjsko. V „Slovencu“ smo že večkrat pisali o tej zadevi, vendar pa ne bo odveč, ako svojim rojakom podamo še te jako mikavne razloge iz omenjene obravnave državnega zbora.

V c. k. domačem, dvornem in državnem arhivu je shranjenih mnogo pisem iz 13., 14., 15. in 16. stoletja, tedaj iz časov, ko ogerske dežele še niso bile združene z našo Habsburško rodbino, ktera pisma pa jasno pričajo, da je bil žumberski okraj del dežele kranjske. Med drugim nahaja se tam pismo iz l. 1285, s katerim je deželni gospodar kranjski žumberski grad in okraj njegov izročal v fevdno last. Ko se je Kranjska l. 1035 združila z Avstrijo, so bili vojvode avstrijski priznani kot gospodarji tega okraja, kjer je veljala njih sodnijska oblast, kakor pričajo pisma iz l. 1360 in 1403.

Ko so prišle ogerske dežele pod oblast naše cesarske rodbine, in so jeli Turki hudo nadlegovati naše dežele, zlasti pa po prvem obleganji Dunaja l. 1529, osnovala se je vojaška granica ter ji pridružil tudi žumberski in marindolski okraj, toda samo gledé vojaškega poveljništva ali komande, za potrebne stroške pa so morali skrbeti notranje-avstrijski stanovi; toda okraj se od kranjske dežele ni ločil, in kranjski stanovi so l. 1550 odločno oporekali zoper tako ločitev. Kadarkoli je bilo treba za ta okraj skladati kake stroške, se je ogerska vlada temu ustavljala z izgovorom, da Žumberk ne pripada k ogerski deželi, in ko je bilo treba l. 1714 od požarov in potresov hudo poškodovani žumberski grad popravljati, so morali kot za notranje-avstrijsko kameralno posestvo notranje-avstrijski stanovi skrbeti za dotične stroške.

Ko je bila l. 1780 dovršena odveza uskoknih fevdov, je najvišja ogerska upravna oblast rekla, da za Žumberk neče prevzeti dotičnih stroškov, in da Žumberk pripada k deželi kranjski.

Ko se je l. 1746 prestrojevala vojaška granica, bil je žumberski okraj v vojaškem oziru sicer podvržen karloškemu generalatu, pa ob enem je bilo izrečno določeno, da vso drugo višjo in nižjo oblast ima notranje-avstrijska vlada in dvorna kamora.

Ko je bil s postavo z dne 8. junija l. 1871 en del vojaške granice sprejet v civilno oskrbovanje, bila sta žumberski in marindolski okraj s pridržkom izvzeta, da se bode pri vravnavi mej gledalo na pravice, ki jih kranjska dežela do nju ima, in da se bodo dotične obravnave v potrditev izročile našemu in ogerskemu zboru.

Tako se toraj iz vseh časov do l. 1881 nahajajo pisma, ktera pričajo, da je Žumberk del dežele kranjske, kar so pripoznali tudi dvorni vojaški svet, ogerska dvorna kancelija in celó tudi ogersko ministerstvo s pismom z dne 4. junija 1881, v katerem je predlagalo, da naj se le zaradi okoliščin (iz oportunitetnih vzrokov) in iz upravnih ali administrativnih oziróv Žumberk pušča v zvezi s Hrvatsko.

Državni zbor bil je mnenja, da gledé na geografično lego in na razne, v omenjeni peticiji navedene vzroke okoliščine več ne zahtevajo, da bi Žumberk ostal pri Hrvatski, ker zlasti prebivalstvo samo prosi združenja s Kranjsko, ter je brez ugovora sprejel prej omenjeni od peticijskega odseka nasvetovani predlog. Kaj bodo sklenila konferenca, ki se v tej zadevi v četrtek snide na Dunaji, in bode li celi Žumberk ali le nekatere dele pripoznala deželi kranjski, nekatere pa prepustila hrvatski, tega zdaj pač še nihče ne more vedeti.

Štirinajst dni po novem letu.

Ob novem letu smo se vprašali, kaj nam bode prineslo nastoplo leto, sedaj, ko je minula doba 14 dni, hočemo na to ob kratkem odgovoriti, ter rečemo, kar se je l. l. začelo, se sedaj naprej snuje. Kaj ne, to je gotova resnica? Le prašajmo, kako in kaj? Začnimo pa tam, kjer nas čevelj najbolj žuli, to je, v naši širji domovini, v Avstriji. Ozrimo se dol v bližnji nam Zagreb, ki je l. l. tako žalostno zaslovel po svetu, pogledjmo in poslušajmo, kaj obravnavajo in kaj govore tam ljudski zastopniki, kako se potegujejo za prosti narod, ki je po samopašnem ravnanji nekterih prisiljen bil k vstaji, in ki mora sedaj

LISTEK.

Božični oratorij.

7. januvarija 1884.

Ker še ni bilo brati v „Slovencu“ kakega bolj podrobnega poročila o „Božičnem oratoriji“ v Marjanišči v Ljubljani, naj po svoji slabi moči jaz poskusim kratko opisati to prekrasno predstavo, da bodo tudi oni, ki predstave niso videli, vsaj v nekaki megli imeli zapopadek o njej in si v prihodnjem predstavljanji gotovo ogledali to umetnost, izrastlo na krščanskih tleh.

Sv. trije Kralji so me pripeljali k zadnji letošnji predstavi. V duhu sem pač doma že gledal podobe, ki imajo kazati gledalčevemu očesu in srečo to, kar sv. pismo z besedo uči; ali, da bo moje oko videlo kaj tako dovršenega, nisem se nadjal. Moj voznik, ki je tudi vstopil, mi je potem rekel, da, ko vglada prvi prizor, menil je, da so one žive podobe le kipi; še le potem, ko je opazil, da se je ktera podoba kaj malega premaknila, spozná, da so podobe žive.

Poglejmo vsako teh sedmero podob nekoliko bolj natančno.

1. Prva podoba nam je pokazala, hrepene nje po Zveličarji. Podoba nam kaže, preroke s Sibilami. Krasen prizor v krasni sestavi! V prerokih, ki so bili jako lepo in primerno opravljeni, menil sem gledati možato, resno zaupanje v besede sv. pisma o prihodu Zveličarjevem, izraženo tako določno in krepko, da se kaj boljšega težko vidi. Enako določen izraz kazali ste nam Sibili. Stojéča, z očmi proti nebu obrnjenimi, kazala nam je veselo in prepričavno zaupanje, združeno z nekakim veselim tolažilom, da se imajo obljube Božje gledé prihoda Mesijevega v kratkem izpolniti; v izrazu sedeče bila je pa brati žalost, ogrnjena z veselim upanjem, da enkrat gotovo neha tuga in britkost.

Osebe, obleka, sestava in predstava te podobe, vse to je bilo tako krasno in umetno, da mi je oko še dolgo gledalo v duhu ta prizor, ko je zagrinjalo že odtegnilo mi resnico.

2. Druga podoba pokazala nam je ozanenje Devici Mariji.

Tako krasnega prizora in v toliki dovršenosti do sedaj še ni videlo moje oko!

Marija v izborni obleki kleči na klečalniku, in

angelj z lilijo v roki stoji pred njo. Ktera podoba je bila krasnejša, ne vem. Marijo vidim nekoliko vpognjeno; na obrazu njenem pa gledam rajsko radost v pozdravu in sporočilu angeljevem; v tej radosti pa gledam vtisnjeno zadovoljnost v lepi poniznosti tako določno in v toliki miloti na obrazu, da sem strmél; da! — bila je vzornata podoba!

In angelj! Enak umetnik! V prelepi postavi angeljski bere se mu na obrazu nekaka bojazljivost, združena s svetim veseljem, da svoje sporočilo srečno opravil bode; pri vsem pa kaže vsa postava angeljeva se služabnega, Bogu in Mariji pokornega duha.

Bratec! Videti moraš in ogrelo se Ti bode sree za mogočnost Božjo! Bral bodeš v obrazih, kar bereš po besedi v sv. pismu!

3. Tretja podoba nam je pred oči stavila rojstvo Jezusovo.

Videli smo pastirce v različni velikosti. Oblečeni so bili jako okusno v različnih barvah; sosebeno ljubka sta bila mala pastirčka, z belimi jagnjičkovimi kožami ogrnjena. Prestrašenost — radovednost brali ste se v teh živih kipih tako sladkih, kolikor je le mogoče bilo; kaj prijetno je delo očesu gledati pastirčke, ki so svoje glave tako pazljivo

trpeti žalostne posledke takih činov. Ako si to pred oči stavimo, bomo lažje razumeli razburjenost, ki doli vlada pri sejah in nekako izgovarjali nedostojno obnašanje nekterih. Vidimo pa vendar, da večina gre srednjo pot, in zaradi minulega ne pušča iz vida bodočnosti. To je vendar jasno, da v sedanjih razmerah ne gre hrvaškimi rodoljubom tirjati nemogočega, v Cislajtanijske svoje dni pod Šmerlingom niso hoteli vstopiti, tedaj jim ni drugega ostalo, kakor pristopiti v Translajtanijsko, vsaj ob tistem času drugega ni bilo mogoče, morda pride kedaj čas, da bode v Avstriji mogoča ali potrebna še kaka tretja državna skupina, a sedaj je deželna deželi potrebna, naj pravica in poštenje med njima vlada, v Avstriji je prostora za obe, politika se ne dela po simpatiji, marveč po dejanski potrebi, in v skrajni sili sta si tudi pes in mačka dobra.

Sicer sedaj v Avstriji, ko bode kmalu (22. t. m.) nastopil državni zbor, politični zuželki nastavlajo tipalnice, tu in tam poskušajo, kako kaj pojde, vsaka stranka bi rada na-se obrnila občno pozornost. Nekdaj mogočna levica ne more pozabiti svoje slave in veljave, zatirano (?) nemštvo je zmirom prikrito zavetje, iz katerega napada sedanjo večino v državnem zboru, sedaj pa so nemški uradniki na Češkem, ki bi se morali češkega jezika učiti, ako bi hoteli služiti med Čehi, povod nje ljubeznive skrbljivosti, zaradi nekterih uradnikov se morda davkoplačevalci ne bodo toliko pustili nahujskati, marveč si bode vsak mislil, da ni država zaradi uradnikov in kdor prosi službe, mora biti tudi sposoben za njo. Tako smo zmirom mislili mi zaničevani Slovenci, a drugače si mislijo pemske nemci, že sama misel, da bi se moral kedaj Nemec učiti češkega jezika zaradi svoje službe, že ta misel jim kri sili v glavo, in zelena zavist, da je Slovan bolj sposoben za državne službe, kakor Nemec, jim greni vse njih veselje. Gledajo po svetu in nastavlajo ušesa, kje bodo kaj slišali za se prijetnega, a glej iz Solnograškega jim doni veseli glas, Lienbacher sam, je, ki jim hoče tukaj na pomoč priti, ter potegovati se za korist nemških uradnikov. — Kaj, pravičin Lienbacher, pa zaveznik levičarjem! Bomo videli, kako se bode stvar zasukala, drugače se da stvar presoditi v malem krogu, v mali deželi, ki govori jeden jezik, drugače pa na vzvišenem stališču, kjer zborujejo zastopniki različnih narodov in jezikov.

Zgodilo se je pa te dni po novem letu v Avstriji, kar veliko bolj srca pretresa in živce razburja prebivalstvu, kakor navidezna krivica, ki se godi Nemcem. Kar si najbolj živa in razburjena domišlija doumeva in še več kakor to, je prišlo sedaj na svetlo. Trije, ljudje se jim ne more reči, — tri zveri so živele od tega, da so lahko mišljeno ženstvo zapeljevale in morale.

Nekdaj so tolovaji čakali ljudi po temnih logih in samotah, primerilo se je tudi, da je kdo iz samote prišel na plesišča, goljufal plesalce in tako otrapanim devicam čast, premoženje in življenje jemal, izvabivši jih od stanovanj ljudi. Sedaj se pa te zveri upajo v javnost, po časopisih nastavlajo mreže, kamor se devičice noričice love, tako pripoveduje se, da so njih jedno svarili pred časopisi, t. j., da naj si po tem potu nikar ne išče zakonske zveze, a sirota je rekla: poskusiti hočem, a poskušnjo

je plačala z življenjem. — Zastonj bi bilo vse prigovarjanje; nikar ne verjemite tem, ki si po časnikih iščejo zakonske zveze, morda bode to ljudi preplašilo. Svet se kaznuje s tem, s čemur se pregreši. — To sedaj vemo, koliko jih je telesna smrt zadela, ko so verjele časnikarskim obljubam, a kdo šteje duše, ki so bile po branji časopisov zastrupljene.

V sredi dunajskega mesta je bil oropan in smrtno ranjen menjevalec z denarjem, to je bila žalostna novica preteklega tedna z Dunaja. ki je pokazala, da najnevarniša zver na svetu je človek, ki se Boga ne boji, morda, da se ne bomo sedaj toliko hvalili s sedanjo omiko, ko vidimo, kako se zločina množe, in da je zver sicer menjala dlako, a ne čudi.

Na Ruskem so hudiča preganjali s belcebubom. A belcebub, ki se je od kraja potajil, je pokazal poslednjič svojo pravo naravo; Sudejkin, ki je nihilista najel zoper nihiliste, je padel v zanjke istemu nihilistu, Jablonskemu, ali kako se že zove, in je bil zavrtno umorjen tam, kamor ga je zvalil navidezni prijatelj. Tudi pišejo, da je bil sam car obstreljen, ko se je iz lova domu vračal. Nič kaj vesele prikazni sedanjega časa.

Vse druge narode pa prekosé Francozje v poveljevanji revolucije. L. 1850 so v Almey obesili dva hudodelca, ki sta ustrelila mestnega načelnika v tem mestu. A sedaj pa nasvetuje mestna gosposka v tistem kraju, da se ima postaviti spomenik tema dvema mučenikoma (?), njih rodovinci pa dobivajo vladne pomoči že mnogo let.

V Rim so pretekle dni hiteli božjepotniki iz vseh krajev Italije k grobu — Viktorja Emanuela, ki počiva v Pantheonu. — Kako dolgo bode laško ljudstvo gledalo gnjusobo na svetem kraju! Prišli bodo časi . . . ko bode ljudstvo spregledalo in se sramovalo samega sebe.

V tem času, na katerega se ravno sedaj oziramo, pokazali so Angleži svoje lice. Ako je časopisom vrjeti, hočejo Angleži vzhodni Sudan prepustiti svoji osodi in le braniti kraje ob rudečem morju, prav za prav bi radi, naj bi Turčija branila te kraje, sami hočejo že tudi nekaj storiti, tedaj jim ni za družega mari, nego za svoje koristi, da si ohranijo pot v Indijo in rodovitni Egipt ob dolenjem teku Nila. Res da, lože je bilo Aleksandrijo razdejeti in razpršiti Arabijevo vojsko in strahovati namestnega kralja, kakor pa poslati armado v nezdravi in zapuščeni Sudan. Francozi sedaj očitajo Angležem, da jim ni mar za omiko, ker hočejo prepustiti osrednjo Afriko barbarstvu in trgovstvu s sužnjimi, ki se je ravno kar začelo odpravljati.

Naravnost smešno pa je, da egiptovski vladi očitajo nesposobnost, ker se vendar brez njih ne more nič zgoditi. „Roma deliberante Saguntum perit.“ Med tem, ko so se v Rimu posvetovali, je Hanibal premagal Sagunt, in med tem, ko se prepirajo, kdo je dolžan pomagati v Sudanu, dere in dere Mahdi naprej, njegovi poslanci mu pot pripravljajo v Afriki in Aziji in kakor silovita a neizogibljiva povodenj se bliža egiptovskim mejam, hiti proti sredozemskemu morju, nekdanjemu a tudi sedanjemu torišču narodov. — Iz Azije nič posebno zanimivega, videti je, da bodo Francozi preobladali, zaradi katoličanstva bi želeli zmage francoskemu orožju.

Pri tej podobi pa Marija sedi pri jaslicah in z desno roko drži Sinčkovo desnico. Ta prizor pa res ni bil živa podoba, bil je kip! Veselje, in sicer pravo, sveto ponižno veselje se je bralo na Marijinem obrazu tako mojstersko, da imamo občudovati Božjo mogočnost, po kateri zamore človek svoje notranje, — tudi nalašč privabljen občutke po vnanjem v toliki popolnosti predstaviti, kakor je tukaj Marija storila. Pri tej podobi se je tudi meni tako godilo, ko pri prvi mojemu vzniku. Nisem namreč mogel določiti, kje se pričinja in kako se prislanja Mariji njena obleka; vsa podoba in nje obleka zdela se mi je v istini le dobro slikana slika.

In Jožef! Jožef je pa s svojo palico prav pohleven stal za jaslicami in tako zadovoljno gledal na Dete, da si mu bral na očesu, da je kar vstvarjen za to svojo nalogo.

5. V peti podobi videli smo sv. tri kralje. Marija in Jožef sta v enaki lepoti in polnosti, ko v prejšnji podobi, le da ima Marija zdaj Dete v naročju.

Modri kleče pred Detetom in Mu v dar ponujajo prinese in Njemu pripravljene darove. V izborni obleki kažejo se nam mojstri v svoji nalogi.

Iz Amerike smo zvedeli te dni silo žalostno novice. V Belleville (Illinois) je v ženskem samostanu ponoči ogenj nastal; izmed 60 prebivalk je žalostno smrt našlo 20 nun in učenk, nekaj jih je ogenj zadušil, a te, ki so ognju ubežale, so se ubile na tlaku, ker so iz 4. nastropja padale na tla.

Vsak dan ima svoje delo, žalostno a tudi veselo. — Kar je veselega iz te dobe (14 dni) poročati, je možato postopanje ogerske gosposke zbornice, ki je vnovič zavrгла miš-maš zakonske zveze med judi in kristjani. Upajmo, da ta korak ne bode zadnji, naj se vsaj plemstvo in duhovščina iztrga iz zadržljivega objemanja liberalizma, naj ta dva stanova rešita ogersko deželo propada. Tukaj naj obvelja tista kriljata beseda grofa Aponija: „Zaničevanja je vreden tisti, ki od človeške družbe več prejme, kakor ji daje.“ Kar pa je značilno pri tem glasovanju, je to, da je bilo obema ustrezno, to je, vernim kristjanom in judom stare spoznave.

Politični pregled.

V Ljubljani, 15. januarja.

Notranje dežele.

Šolstvo na Koroškem. „Mir“ piše: „V Žabnicah so slovenski otroci imeli za učenika trdega Nemca. Krajni šolski odbor je prosil, naj se ta gospod prestavi kam drugam na Nemško. Okrajni šolski svet v Belaku je pa prošnjo odbil. K sreči pride v kanalsko dolino c. kr. deželni predsednik baron Schmid. Njemu so ustmeno ponovili svojo prošnjo in jo tudi poslali c. kr. dež. šolsk. svetu v Celovec. Pomagalo je, in Žabničani že imajo slovensko učenico iz Kranjskega. Tudi gosp. Vidovic na Vratah so menda prošnjo vložili v Belaku pri c. kr. okr. šolsk. svetu, da bi se slovenski otroci učili slovensko moliti, brati in pisati.“ — Ravno temu listu poroča se iz Podgorjan: „Čela naša fara je vesela, da je naš šolski svet prosil za tri reči, namreč: Naj bode naša šola poldnevna, da bode ena polovica učencev hodila v šolo pred poldnem, druga pa popoldne. Kjer je v eni izbi učencev preveč, se ne naučijo ničesar, naj bi celi ljubi dan v šoli sedeli. Dalje so prosili, naj se za učence 7. in 8. leta dovolijo postavne olajšave; kajti starši potrebujejo svojih odraslih dečkov in deklet doma za delo. Tretjič, da bode slovenski jezik po vseh razredih podučni jezik, v štirih višjih razredih pa nemški jezik učni predmet. Odgovora na to prošnjo pa še ni.“

Remeslničko - živnostenska Beseda (rokodelsko-obrtniška čitalnica) v Budějovicah vložila je prošnjo na c. kr. naučne ministerstvo, naj bi se ustanovila *česka realka* v Budějovicah. Da je neogibno potrebna, dokazuje omenjena čitalnica iz šolskih dat, da namreč c. kr. nemško gimnazijo v Budějovicah obiskuje 344 dijakov in c. kr. nemško realko pa 208, toraj oba učilišča skupaj le 552, v c. kr. česko gimnazijo jih pa 564 zahaja. Mnogo dijakov česke narodnosti mora nemško realko obiskovati, ker nimajo domače.

C. kr. državni uradniki 10. in 11. razreda (oficijali in asistentje) zborovali so v soboto 12. t. m. v Pragi posvetovajoč sredstvo, da bi se tudi oni vvrstili v prvi razred gledé aktivne doklade, kakor so dunajski uradniki. Opirali so se na položaj, da je pomanjkanje stanovanj v Pragi še veliko bolj občutljivo, kakor pa na Dunaji, živež pa tudi rajši še nekoliko dražji, kakor na Dunaji. Sklenili so dotično prošnjo poslati na državni zbor in na vlado.

Ali bo *Taaffejevo ministerstvo* še dolgo ostalo na krmilu? Ako nas vse znamenja ne motijo,

imeli obrnjene proti angelju, ki se tukaj v nekako ponosni postavi, toda v prav mili razodeva osrečevalnega poslanca Božjega. Ona dva pastirčka (ako je moje oko prav videlo, — sta mi bila namreč nekoliko zakrita), ki sta, roko v roko, gledala se, sem pa kar proti hlevu teči videl; ko da bi ne vstrpela počakati, da mine angeljeva prikazen. To namreč sem bral na njunim oveseljenem, smehljajočem obrazu. Kako vabljev bil ta prizor in izgleden, kakor da smo v resnici na Betlehemijski planjavi; in tako prijazen se mi je dozdeval, da bi bil kar vstopil med pastirce. Pa — zagrinjalo mi jih je zakrilo!

4. Četrta podoba nam je svedočila pastirce pri jaslicah.

Ta podoba, sama na sebi že vabljeva, da si hipoma pridobi kristjanovo srce, zdela se je meni skoraj krona vsem. Videli smo jaslice in v jaslicah na slamici ležati nebeško Dete; pri jaslicah pa pastirce, Jožefa in Marijo. Pastirci, vsi zaverovani v nebeško Dete, bili so kaj mična prikazen; in po mojih mislih se jim je prav lahko in prav dobro bralo na obrazih, kako urno in nekako vznemirjeni so po angeljevi prikazni prihiteli k hlevčku. Izvrstno!

Zaradi kratkega časa sem le enega posebno opazoval, in videlo se mi je, kako lepo in pravilno vidim na njegovem obrazu izraženo željo in zadovoljnost, ki je pa bila namešana z nekako bojazljivostjo, bo li sprejelo nebeško Dete njegovi dar ali ne? Sluge teh treh kraljev so stali za svojimi gospodi, v bogatih oblekah, prav svojemu poslu primerno.

6. V šesti podobi gledali smo Jezusa na begu v Egipt.

Marija, kakor tudi zdaj umetnica, ima sedeč na osličku, svoje Dete kaj varno zavito v svojem plajšči, kateremu se le glava dobro vidi z gorkega zavitja.

Jožef je imel v tej podobi glavno nalogo, katero je spoznal in tudi nedoseženo krasno izpeljal; in ravno na pravem prostoru sem bil, da mi je bilo mogoče, opazovati ga, kako bo izpeljal tukaj težavno svojo nalogo. Varh je namreč Materi in Detetu in skazati še mora skrbnega varha. Kako je to storil? V leviči ima palico, z desnico pa pelja oslička; oko njegovo pa boječe, pa tudi zaupljivo zre naprej, daleč naprej proti daljavi, po kateri bo peljal, sam ne vedé, kako dolgo, svoja ljuba. V tem svojem poslu zre njegovo oko nekako plašno okoli, — v skrbi,

po katerih iz preteklosti sklepamo na bodočnost, lahko rečemo, da! Najnovejša poprava gosposke zbornice in imenovanje 12 novih udov h krati daje nam povod verovati, da bode grof Taaffe še nekaj let gospodaril. V teku poslednjih 20 let so se v Avstriji ministrom dostikrat stoli lomili in ni ga bilo še ministerstva, da bi bilo kratko pred svojo oporoko gosposko popolnjevalo, kakor ravno sedaj Taaffejevo. Naj bi se pa tudi na nas Slovence, posebno na Primorskem, nekoliko bolj očetovski oziralo, kakor se je to do sedaj godilo.

Grško-katoliško duhovenstvo v *Galliziji* zborovalo bode 22. januarja in obravnavalo vprašanje zaradi kongruie. Za jedno sklenili se boste tudi dve adresi udanosti, in sicer do sv. očeta in do presvitlega cesarja.

Hrvaški deželni zbor je vse drugo, le to ne, kar bi moral biti, namreč zbornica mož, ki drug drugega nadkriljujejo po vedi in omiki. Kriva tega je Starčevićeva stranka, ki se pri svojih napadih poslužuje imen, ki se pač na pod spodobijo med hlapce in dekle, nikakor pa ne v zbornico, kateri sta izročena blagor in zlo domovine. Tako dolgo, dokler dr. Starčevića ni bilo v zboru, in to je trajalo osem dni, ko je bil iz njega izključen, je bil ondi mir. Komaj pa je stopil mož zopet čez prag deželnega zbora, stresel je ondi tudi celo vrsto psov, kakor: tatje, roparji, izdajice, rabelji itd. prav elegantno do konca. Eden njegovih privržencev, poslanec Pavlovič, se je nedavno izrazil nasproti vladi: „Uradnike imate, ki niso za nič drugega sposobni, kakor za svinje pasti.“ Kamenar jo je pa narodni večini zabrusil: „Ostrupili ste celo deželo! Kradlo in goljufalo se je med nami hujše kakor med samimi tatovi.“ Pa je že tako na svetu, da pod solncem ni nič popolnoma. Edino samoupravno slovansko kraljestvo, v katerem bi morale vse stranke na to delati, da bi bilo v svojem parlamentarnem življenji vzor vsem drugim Slovanom, z nogami tepta boljše svoje prepričanje, ter je parlamentarično zbornico spremenilo, skoraj bi rekli, v navadno gostilno, v kateri vsakdo govori, kar mu na jezik pride. Seveda je vsega tega le dr. Starčevićeva strast in pa trma njegovih pristašev kriva. Narodna stranka in srbski klub, z njimi pa tudi graničarji so vse drugih misli in se jako elegantno vedejo.

Iz hrvaškega deželnega zbora dan za dnevom, da, skoraj bi lahko rekli, vsako uro novi škandali dohajajo. Proizvračuje jih, kakor smo že omenili, Starčevićeva stranka. 13. t. m. imel bo klub narodnih poslancev zborovanje, kjer se bodo posvetovali o izključenju hrvaških teroristov dr. Starčevića, Pilepiča, Tuskana in Pisačiča. Markovičev predlog, naj se postava o preskrbljenju orožnikov odbije, je propadel in zaradi tega dvignila se je skrajna levica (Starčevićevci) ter kričala: „Sramota Vam strahopetci! To je bila vaša poslednja izdaja. Nečemo se dati Madjarom prodati!“ Tudi galerija je sè Starčevićem potegnila.

Ob priliki tretjega branja indennitetne predloge v **hrvaškem deželnem zboru** prišel je na vrsto tudi načrt postave gledé preskrbnštva hrvaških deželnih orožnikov (žandarjev). Poslanec Marković predlaga, naj se načrt odbije, ker ta postava podredila bi hrvaško orožništvo, ki deželo leto na leto pol milijona stane, honvedovemu ministerstvu in omejila področje banovo. Oglasili so se potem še Starčevićevci in pa zmerna opozicija proti. Vsled tega morali so glasovanje preložiti. Med Markovićevim govorom dobil je ban Khuen povod k malemu posmehu, kar je Pisačič zapazil. Na to plane dr. Starčević kviško in zakriči: „Kaj nas ta madjarski hlapec zasmejuje!“ Na to razžaljenje nastal je v zbornici velik trušč.

Kako živahen odmev napravil je zavrženi načrt postave gledé **zakona med kristjani in židi** po Avstriji, pričujejo nam tri brzobjavke iz Dunaja

na ogersko gosposko zbornico v Budapešt. Prvo so odposlali „dunajski preosnovaleci (Wiener Reformer) in se glasi: „Gromovit „živio“ vrlim možem, ki so zavrgli mešani zakon in s tem ohranili narodno čast Ogrijske in čast vseh družih kulturnih narodov v Evropi“. Druga brzobjavka je od dunajskih protisemitov in pravi: „Najsrčnejša zahvala in „živio“ tistim blagim možem, ki so se postavili za nepokvarjenost našega naroda!“ Tretja pa kliče „živio“ vrlim možem enako prvi in jo je odposlala družba nemških narodnjakov na Dunaji.

Vnanje države.

Bivši srbski ministri Jovan Ristić, Radivoj Milojković in Alimpić Vasiljević tožili bodo dnevniki srbske naprednjaške stranke „Videlo“, ker jih je obdolžil, da so bili menda pri ruskem poslancu Perzianiju in da jih je ta opominjal, naj se sedaj kolikor mogoče zdrže vsake ustajne agitacije; Rusiji bi bilo jako neljubo, ako bi se ravno sedaj kak nered na balkanskem polotoku napravil. Bivši ministri smatrajo se žaljeni na svoji državljanski in politični časti in bodo zadostnja pri sodnji iskali.

Na Ruskem niso še nobenega Sudejkinovih morilcev prijeli, ker ravno nobenega ne morejo dobiti. Zginili so kakor kafa. O Jablonskem so še celo mislili, da je Sudejkin in Jablonski jedna in tista oseba, ter za Sudejkina le privzeto ime, toda kazalo se je, da je Jablonski oseba za-se, ki živi, kakor je živel Sudejkin. Dokazalo se je pa tudi, da je bil Jablonski v najtesnejši zvezi s tistimi nihilisti, ki so bili kot kmetje preoblečeni 17. decembra cara v Gačini z lova gredočega napadli in umoriti skušali. V zvezi z njim je bila tudi neka ženska, katero je Jablonski v službo tajnih policistov vrnil. Prišli pa so ji na sled in pravijo, da so ji menda prav po tihem v kazematah Peter-Pavlove trdnjave za njuno „zvestobo“ — obesili.

Na Ruskem so zaprli 37 dijakov, ki so menda za nakanjen umor policijskega načelnika Sudejkina znali, pa ga niso javili policiji. Tudi jih dolže tajne zveze z morileci. Ruska oblastnija misli, da je Sudejkina nek Degarev, bivši častnik v ruski vojski umoril.

Egiptovski vojni minister je zaukazal, da se morajo odmah kristjani in sploh Evropejci iz Chartuma umakniti, katerih je nekako okoli 11.000 ondi živečih. Umaknil bo tudi vso egiptovsko vojsko, ktera je sedaj še po sudaneških pokrajinah raztresena in menda vedno še 21.000 mož in 84 topov znaša.

Vojna stranka v **nebeškem cesarstvu**, kakor Kitajci svoje cesarstvo imenujejo, se je zopet toliko narastla, da nad zmerno zmaguje, in si tudi na vso moč prizadeva, da bi Kitajce za boj s Francozi navdušila. Tako daleč je že prodrla, da Kitaj sedaj za nobeno posredovanje, bodisi od ktere koli strani, ne mara, kar bi mu bilo pa še pred nekoliko tedni jako povoljno. Ako le grozdje ni prekislo, kajti istina je, da prav za prav le Francozi vsako posredovanje odločno odbijajo, in morda ne po krivici.

Domače novice.

(„**Tombola**“ v katoliški družbi) preteklo nedeljo je bila dobro obiskovana. Zasedeni so bili vsi prazni prostori. Mgn. Jeran je govoril o nauku, ki ga dobivamo iz lece (kancelna) in kaj nas uči pogled na kancel. Čistega dohodka je bilo nad 40 gld. na korist družbi v izvrševanje njenih namenov. Tak uspeh je bil le mogoč, ker dobrotljive roke so zmiraj pripravljene pospeševati stvar, za katero se društvo poganja. Bog plačaj vsem darovalcem dobitkov!

dobe, in njih izvršitev toraj poznamo, moram še povedati, kako se je obnašal pevski kor.

Ne bom veliko rekel o njem; saj je njegovo delovanje sploh znano; le imena naj povem in častiti bralci bodo spoznali, da je bilo petje izgledno, in sicer pri dobro 1½ ure trajajoči predstavi.

Č. g. P. Angelik je po svoji izurjenosti igral na harmoniji kot znani strokovnjak; z bore so peli njegovi dobro znani pevski dečki v družbi z gospodi bogoslovci in drugimi prijatli krščanskega dela; samospove pa je ta večer prepeval izvrstni pevec, bogoslovec gospod Anton Petrič, ki je s svojim milim in krepkim tenorom slavil delo ljubezni in razveseljeval ter zadovoljeval poslušalce.

K sklepu še eno. Žal mi je, da sem prišel zadnji dan. Odkritosrčno rečem, da je naredila ta predstava toliki vtis na moje srce, da mi nikdar ne zgine iz spomina; in vem, da, ko bi bil jaz to krasoto prej poznal, bi bil gotovo enkrat z našimi napolnil dvorano, pa prihodnjič, ako bo Bog hotel!

Zapustivši dvorano sem pa djal: Ako le podoba toliko pretrese in omami človekovo srce; — ali! kaj bode še le v večnosti, kjer bomo gledali vse te skrivnosti od obličja v obličje! — Z Bogom!

Ljubljanski.

(**Zimsko čudo**.) V tem, ko je v Ljubljani mraz, da vse škriplje pod nogami, prinašajo ljudje, ki gredo na Šmarno goro, od tam šopke divjih cvetlic, posebno teloha. Znani hribolazec gosp. K. jih je v nedeljo prinesel precej velik šop.

(**Večerni žar**.) kakoršnega opazujemo že več večerov na jugu, je bilo sinoči videti na jutranji strani, kjer solnce vzhaja. Nebo ni bilo oblačno.

(**Nekaj, kar ni, pa bi bilo dobro, če bi bilo**.) Okoli novega leta videti je bilo vse polno agentov, ki so po javnih krajih ponujali in prodajali koledarje in knjižice, pa le nemške, slovenskih ne. In vendar je tudi tega blaga že dobiti, mislimo, da ga ne manjka. Če prašáš tacega prodajalca po slovenskih knjigah, ti kar naravnost pove, da bi jih že prodajal in ponujal, pa mu jih knjigar ne dá, rajši ga obloži z nemškimi. To je tudi velik vzrok, da slovenska literatura tako počasi napreduje.

(**Postopačev**), mestnih in unanjih, je posebno zimski čas v Ljubljani veliko in ti so nevarni premoženju in ljudem. Letos jih je skoro več, ko druga leta, zato je slišati prepogosto o ponočnih nemirih in pretepih po mestu, katerih taki ljudje iščejo. Nekega znanega pretepača L., ki je bil zadnjič, kakor smo poročali, pri napadu vojaka prijet in potem oddan na Žabjek, so bili izpustili in komaj je bil zunaj, že je napravil zopet grozen pretep v nedeljo v neki kavarni, da so ga komaj vkrotili in zopet na Žabjek spravili, kjer bo zdaj ta nevarni človek menda vendar pridržan do sodbe.

(**Ljubljanske slike**.) ktere je v „Slovenčevem“ podlistku pisal in potlej še posebej natisnjene izdal J. Aléšovec, je začel v hrvaškem jeziku ponatiskovati list „Bič“ pod naslovom „Zagrebjada.“ Vse je tako, kakor je bilo v „Slovencu“, samo kjer stoji „Ljubljana“, je tam stavljen „Zagreb“. Nič ne de, samo pisatelj, ki se kinča s tujimi peresi, naj bi povedal, od kod jih je dobil. Gosp. Aléšovec se bo zoper tako ravnanje gotovo pritožil.

(**Nemško gledališče**) v Ljubljani je le takrat polno, kedar se predstavlja kaka spektakeljska igra, n. pr. „Bettelstudent“, ko tudi neke vrste Slovenci pritisejo. Če je pa na gledališčnem listu brati kako igro resnega ali podučljivega zadržaja, takrat so vsi prostori prav pičlo zasedeni in zastavljeni. Najboljši dokaz, v koliko je potrebno v Ljubljani nemško gledališče. Le parkrat na mesec naj bi se igralo nemški, pa bi bilo dosti. Škoda za podporo, ki jo vodja dobiva iz deželnih grošev.

(**Učiteljska služba**) je razpisana v Hotiču. Plače je 400 gld. in stanovanje; isto tako na jednorazrednici na Žalni. Prošnje do konca tega meseca okraj. šolskemu svetu v Litiji.

Poslanica.

Slavno vredništvo!

Prosiwa, blagovolite sprejeti sledečo izjavo v Vaš cenjeni list

Poročilo „Slovenskega Naroda“ o zadnji seji mestnega zbora, v katerem je finančni odsek stavil predlog: „naj se obrača mestni zbor s prošnjo do c. k. šolskega sveta, naj se vpelje v tukajšnji realki slovenščina kot obligatni učni predmet za vse učence, toraj tudi za Neslovence“, je tako zlobno sestavljeno, da sva primorana, razjasniti slovenskemu občinstvu vzroke, zakaj da sva — dasiravno členu šolskega odseka — glasovala proti predlogu. Prepričana sva, da nam ni jeden pošten domoljub ne bode podtikal slabih namenov, meniva, da je najino delovanje poročstvo dovolj, da pošteno misliva za svoj rod. Vzroke, zakaj nisva glasovala za predlog, utemeljeval je vsak naju s svojega stališča in sicer tako:

Profesor Fr. Šuklje poudarja, da se ne ujema z nasvetom finačnega odseka. On pravi: „Da me nikdo ne bode krivo razumel, naglašam, da se bodem vedno potegoval za slovenske srednje šole, za gimnazije in realke. Do takih zavodov imamo ustavno pravico in da se stvar dá tudi praktično vresničiti, vidimo iz tega, da imajo Čehi in Hrvatje svoje česke in hrvatske realke, ter da navzlic temu nahajamo po nemških politehnikah dijakke, ki so bili odgojeni na českih in hrvatskih realkah, pa vendar dovršujejo tehnične nauke z istim uspehom kakor njih nemški kolegi. Po mojem mnenji je sedaj ugodni trenotek, da naši državni in deželni poslanci zahtevajo, naj se vsaj na nižjej realki ustanove slovenske paralelke. Današnjemu pred-

da bi kje nove nevarnosti za Dete ne bilo in bi jo še o pravem času opazil, in pretečo nesrečo odvrnil. — V tem očesu opazil sem jasno, da Jožef spozná svoj delokrog, in — občudoval sem v tem mladenču toliko jasnost in spretnost!

In angelj! Da! Da! Tudi ta je spoznal in popolno dovršil svojo nalogo. Vse njegovo telo kazalo je nekako vznemirjenost, nekaki strah; in zavoljo tega je gledal nekako zapovedovalno na sv. družino in je nekako zapovedovalno kazal s kazalcem proti daljavi, kakor bi klical: Le urno! Le urno! Nikdar ne bom pozabil te prekrasne izpeljave!

7. V zadnji podobi videli smo Božje Dete, ktero angelji molijo.

Nebeško Dete je ležalo v jaslicah in angeljci ga molijo, stoječ okoli in okoli. Kar predstavo zadene, nimamo nič novega dodati, ker delovanje angeljev bilo je častno tekmovanje z deli v prejšnjih podobah, ki je izpadlo jako krasno, v popolno zadovoljnost. Le to naj dostavim, da kaj ljubko in pristrčno je bilo videti kake 4 leta starega angeljčka pri zgnavi Detetovem; sosebno v trenutku, ko je z nami vred postal radoveden in se je otročje lepo ozrl po svojih stariših.

Ko smo si tako nekoliko ogledali sedmere po-

logu pa se moram protiviti, ker se v njem terja nekaj nezakonitega. Neslovenskih dijakov ne moremo siliti k obligatnemu slovenskemu poduku, ker al. 3 člena XIX temeljnega zakona tega ne dopušča. Ta § določa:

„In Ländern, in welchen mehrere Volksstämme wohnen, sollen die Unterrichtsanstalten so eingerichtet werden, dass ohne Anwendung eines Zwanges zur Erlernung einer zweiten Landessprache jeder dieser Volksstämme die erforderlichen Mittel zur Ausbildung in seiner Sprache erhält.“ Kako pa je razmerje na naši realki? Nemščina je tu učni jezik in tega se mora naravno učiti vsak učenec. Slovenščina pa je „Landessprache“ in tedaj se po jasni postavitni določbi neslovenski učenec ne more siliti, da bi se učil tega predmeta. Ako tedaj mestni zbor po nasvetu finančnega odseka to zahteva, potem je v protivju s temeljnim zakonom in ustvarjal bi se praecedens, kterege bodejo prej ali slej naši protivniki porabljali slovenskemu narodu nasproti.

Upiraje se tedaj na jasne besede drž. temeljne postave in z ozirom na to, da predlog v jednaki obliki ne more imeti niti najmanjšega praktičnega uspeha, prosim g. poročevalca, naj umakne svoj predlog, sicer moram predlagati, da o predlogu preidemo na dnevni red.“

Dr. Karol Bleiweis naglašja, koliko žrtujeta vsako leto dežela in mesto za vzdrževanje realke in učnih pripomočkov, z združenimi močmi lahko bi vzdrževala svojo lastno realko in se emancipirala od hranilnice. Mnogokrat povdarjalo se je že v tej dvorani, da je z realko dala hranilnica deželi in mestu pravi „Danaer Geschenk“, — hranilnica ima v vseh realkinih zadevah odločilno besedo, takoj bi uložila svoj Veto, ako bi se hotela vpeljati slovenščina kot učni predmet za vse učence. Veliko bolj mi je všeč misel prof. Šukljeja, sestaviti prošnjo na deželni šolski svet, da bi se ustanovile v realki slovenske paralelke, sčasoma si po takem priborimo slovensko realko.

Dostaviti morava le še to, da najini opravičeni zahtevi, objaviti najina govora, ni hotelo ustreči vredništvo „Slovenskega Naroda“ navzlic pozitivni obljubi g. vrednika Železnikarja. Po takem bila sva primorana, objaviti resnični dogodek, s tem pa tudi spodobno označiti zlobni nagib tega slovenskega dnevnika.

Z najodličnejšim spoštovanjem

Dr. vitez Bleiweis-Trsteniški, Prof. Fr. Šuklje,
mestni odbornik. mestni odbornik.

V Ljubljani, 14. januarja 1884.

Razne reči.

— Ogenj je bil v nedeljo zvečer okoli 11. ure v Žabnici pri Škofji Loki. Kako je nastal in koliko škode je naredil, še nismo natančneje zvedeli.

— Društvo „Sloga“ v Gorici bode imelo 17. t. m. prihodnji četrtek ob 11 zjutraj redni letni občni zbor v prostorih podpornega društva na Travniku h. št. 6. Društvo je prevzelo v svojo skrb otroški vrt v Gorici, tedaj bode dalo račun o tem zavodu. Z računom vred se objavi tudi imenik onih rodoljubov, ki so pripomogli k blagi ustanovi. Pri občnem zboru se bode obravnavala peticija na slavno ministerstvo za vpeljavo deželnega kulturnega sveta na Goriškem.

— Šematizem celovške škofije za leto 1884 izkazuje 24 dekanatov, 265 večjih in manjših župnij, vseh cerkev pa s kapelami in podružnicami 991. Prebivalcev šteje Koroško 339.607, izmed kterih je nekako tretjina Slovencev. Vseh vkup je duhovnikov na Koroškem 435. Onemoglih in vpokojenih je 33. Pomanjkuje jih, da bi bilo vse po navadi nastavljeno 191; bogoslovcev v vseh 4 razredih je 27; v malem semenišči pa 27 gimnazijalcev. Umrlo je duhovnikov preteklo leto 20. Mil. škof Peter Funder, je v vrsti škofov 57 od l. 1880. — Samostanov ima Koroška 7 za redovnike in sicer 1 Benediktincev v St. Pavlu, 1 Jezuitov v St. Andreju, 2 Kapucinov, 2 Servitov in 1 usmiljenih bratov; za redovnice pa 3 in sicer 1 Uršulinaric, 1 Elizabetinaric in 1 Dominikaneric in zadnjič še drugih zavodov in sicer 2 šolskih sester, 2 usmiljenih sester, 1 hčera krščanske ljubezni sv. Vinc. Pavla, 1 hčera nemškega reda in 1 hčera božje ljubezni. — In zadnjič navaja šematizem še vse kardinale rimskokatoliške cerkve, kterih je zdaj 6 kardinal-škofov, potem 40 kardinal-mašnikov, (najstarejši je knezoškof v Pragi, knez Schwarzenberg, še od papeža Gregorija XVI. l. 1842 imenovan); in 13 kardinal-dijakov, med kterimi je najmlajši Angelus Jakobi imenovan l. 1881. Poglavar cele katoliške cerkve so

papež Leo XIII rojeni 2. marca 1810, izvoljeni v Rimu 20. februarja in kronani 3. marca l. 1878.

— „Memento mori“. Na novega leta dan prejel je okrajni sodnik v Moravskem Schönbergu, dr. Teodor Moser, pismo iz Dunaja, v katerem je bila narisana mrtvaška glava in opisana z „memento mori“. Pod to je bilo naslikano bodalo, motvoz in kroglice. Spodaj v desnem voglu je bilo pa napisano s črnilom: „Izvrševalni odbor“.

— Žalostna stran Dunaja kaže se nam posebno v preobilnih samomori, ki se ondi od dne do dne množé. V preteklem letu zapustilo je 279 samomorilcev svet in sicer 29 več, kakor leta 1882. Največ se jih je podalo na neznano pot v večnost zaradi slabih družinskih razmer in pa zavoljo nesrečnega ljubovanja. Jako žalostna prikazen so mladostni samomorilci, med kterimi se še celo 11letni deček nahaja. Pomanjkanje vere in moralne podlage je vedno v razmerji s samomori. Čim več prva dva pojema, tem bolj se poslednji množé. Vsega obžalovanja vreden je toraj človek, ki vero zgubi. Najmanjša nezgoda, ki ga doleti v življenji, potisne mu lahko revolver v roko ali pa mu vrže vrstico na vrat, ker z vero mu je zginila tudi moč in krepost, nadloge in težave življenja s krščansko potrpežljivosti srčno prenašati.

— Cesaričina Štefaniya dobila je osepnice. Zdravniki so izrekli, da bolezen ni nevarna. Visoka gospa zbolela je vsled poslednjih obiskovanj po dobrotinah zavodih.

— Roparja, ki je napadel pretekli teden pri belem dnevu menjevalca Eiserta na Dunaji, so prijeli v osebi nekega Pongratza. To človeče je že skoraj več časa po kaznilnicah prebilo, kakor pa se prostosti veselilo. Peljali so ga v bolnišnico, kjer Eisert, njegov sin in pa učiteljica, ktera ni umrla, ležé. Kljub temu, da se je Pongratz obril in kupil novo obleko, ga je Eisert takoj spoznal po obrazu in je rekel: „Ta je bil“. Ko Pongratz na to odvrne, da ne pozna tega gospoda, pravi Eisert: „Tudi ko bi ga po obrazu ne bil spoznal, izdal bi mi ga bil njegov glas, ravno ta je bil!“ Ko policijski svetovalec Stehling Eiserta vpraša, če li na Pongratzovem obrazu ne zapazi nikake spremembe, pravi Eisert: „Zdi se mi, kakor bi bil ta človek poprej nekoliko bolj redke črne brade nosil.“ Tovariša njegovega še nimajo. Odgojiteljica in pa deček nista vedela nič posebnega povedati. Prva pravi, da se je tako prestrašila, da ni nič videla in slišala, drugi je pa še ves zmešan vsled hudih vdarcov, ki jih je s sekiro po glavi dobil.

— Senkov brat se je podal, da sta s Hugo Senkom v začetku meseca avgusta izvabila kuharico Ketterl, ktero so takrat na Dunaji pogrešili, blizu Lilienfelda ob Donavi, jo ondi vstrelila in v Donavo vrgla. Pri umoru Timalovih sestrá je pa Hugonu Šlosarek pomagal. Senk se je od leta 1879 le od umora in ropa živel.

— Železnica Metkovič-Mostar jela se bo že bodočo spomlad graditi in bode do jeseni dokončana. V začetku t. m. prišlo je v Mostar sedem inženirjev, ki bodo po naročilu skupne vlade izdelovali podrobne načrte gledé zgradbe. Zeleti bi bilo, da bi se železnica ne le do Metkoviča, temuč še 18 kilometrov dalje do morja potegnila.

— Kinin zasledil je profesor Fischer v premožu in ga tudi po kemičnem potu pridobil, kakor „Tr. Tagbl.“ poroča. Ta kinin zmanjšuje vročino pri mrzlici in menda nima škodljivih nasledkov, kakoršne ima navadni kinin. Za večjo pridobitev vstanovili so že tovarno.

— Truplo v Novem Jorku umrlega Laskerja prepeljalo se bode v Evropo na parniku „Neckar“.

Telegrami „Slovenca“.

Dunaj, 15. jan. Cesar odpotuje drevi v Monakovo obiskovat princa Leopolda in princesinjo Gizelo.

Morilca Pongraca je spoznal brivec, ki ga je obril; prišla je še druga priča, ki ga je spoznala za tistega človeka, kterege je videla teči iz menjalnice.

Tuji.

12. in 13. januarja.

Pri **Maličih**: Josip Dratsch, V. Kropf in Seelenfried, kup. potovalec, z Dunaja. — Schuster, kup. potovalec, iz Trsta. — Konechegg, e. k. stotnik, iz Kopra. — Erbežnik, iz Kočevja. — Krištoff, iz Vrhnike. — Deitscher, Schiltner, Kolm in Löwenfeld, kup. potovalec, z Dunaja. — Wenger, kup. potovalec, iz Trsta.

Pri **Stonu**: Reinhold Behn, kupec, iz Monakovega. — Viljem Blažič, iz Gorij. — And. Gruden, krojaški mojster, iz Idrije. — Kroll, zasebnica, iz Kranja. — Daniel Šuffaj, e. k. sod. pristav, s Krškega. — Ladstätter, kupec, z Dunaja. — Birman, kupec, iz Gradea. — Karl Walzer, kupec, iz Celja. — Josipina Krop, ravnatelj. soproga, s hčerjo, iz Kranja. — Milan Sonnenberg, iz Krapine.

Pri **Južnem kolodvoru**: Avgust in Franc Müller, tovarnarja, iz Prage. — Adolf Goriup, kup. potovalec, iz Gorice. — Janez Rinnk, kup. potovalec, iz Gorice. — Ignacij Mally, s soprogo, iz Tržiča. — Josip Lube, iz Radgone.

Umrli so:

12. jan. Vineene Jevnikar, zidar, 41 let, Stari trg št. 19. kron. Alkoholisem.

13. jan. Emilja Baumgartner, kupčevalčeva žena, 34 let, Mestni trg št. 8, jetika. — Jožef Derbič, vpokojeni e. k. okrajni glavar, 74 let, Kongresni trg št. 14, oslabljenje. — Felicitas Kokalj, učiteljova hči, 5 let, Breg št. 16, davica.

Žitna cena.

Pšenica banaška 1 hkl. 9 gl. 40 kr., — domača 8 gl. 40 kr. — Rž 5 gl. 75 kr. — Ječmen 4 gl. 60 kr. — Ajda 5 gl. 75 kr. — Proso 5 gl. 60 kr. — Turšica 5 gld. 60 kr. — Oves 2 gl. 95 kr.

Dunajska borza.

14. januarja.

Papirna renta po 100 gld.	79 gl. 45 kr.
Sreberna	80 „ 25 „
4% avstr. zlat. renta, davka prosta	100 „ 35 „
Papirna renta, davka prosta	94 „ 15 „
Ogerska zlat. renta 6%	121 „ 15 „
4%	88 „ 85 „
„ papirna renta 5%	86 „ 50 „
Kreditne akcije	160 gld. 302 „ 30 „
Akije anglo-avstr. banke	120 gld. 115 „ — „
„ avstr.-ogerske banke	843 „ — „
„ Länderbanke	115 „ 80 „
„ avst.-oger. Lloyd v Trstu	620 „ — „
„ državne železnice	319 „ 75 „
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	219 „ 25 „
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 122 „ 50 „
4% „ „ 1860	500 „ 137 „ — „
Državne srečke iz l. 1864	100 „ 168 „ 75 „
„ „ 1864	50 „ 168 „ — „
Kreditne srečke	100 „ 170 „ 25 „
Ljubljanske srečke	20 „ 23 „ — „
Rudolfove srečke	10 „ 20 „ — „
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	104 „ 75 „
„ Ferdinandove sev.	104 „ 75 „
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104 „ — „
London	121 „ 10 „
Srebro	— „ — „
Ces. cekini	5 „ 71 „
Francoski napoleon.	9 „ 60 1/2 „
Nemške marke	59 „ 35 „

Hellerjeva svirála.

Ni je na svetu pripraviše reči za darila, kakor ravno Hellerjeva svirála, ki so bile leta 1881 v Melbournu in leta 1883 v Zürichu s prvimi darilom odkupovana.

Druge reči večinoma žalijo občutljivost tega, ki jih prejme. Svirála je pa povsod dobro došlo. Kdo ni še imel ur v svojem življenji, v kterih ga je srce bolelo ali bilo otožno in si je želel samote: V takih slučajih — kako se prileže rajska harmonija „svirála“, ki ga je le naviti treba in igra ti, dokler sam hočeš.

Za hôtele, velike gostilne in restavracije skoraj ni večjega magneta, kakor so ravno svirála. Dohodki v marsikakem hôtele so se v kratkem času podvojili, odkar so si gostilničarji sviralo omislili.

Častiti duhovščini prireja sviralo najlepše koncerte, kar se jih misliči zamore, drugih po navadi tako ne hodijo poslušat.

To zimo razdelilo se bode 100 najboljših sviral med kupovalce sviral in sviralnih tružic in že kupec malenkosti lahko krasno sviralo zadene. Kogar veseli, naroči ga lahko naravnost iz tovarne I. H. Heller v Bernu, ki s sviráli vse kraljeve in cesarske dvore zaklada.

Daje se v zakup

o sv. Jurji v Ljubljani cela hiša ali pa le pritličje. Posebno za kakošnega branjevca pripravno, ker so vojaki blizu. Več se zve v „katoliški tiskarni“.

(3)

Priznana nepokvarjene, izvrstne voščene sveče

izdelujeta (18)

P. & R. Seemann v Ljubljani.

V kavarni „Tall“

Stari trg hiš. šte. 21,

(4) se dobivajo sledeča vina:

Teran	po . . .	44 kr. liter.
Isterska	„ . . .	40 „ „
Dalmatinska	„ . . .	28 „ „

Tisk „Katoliške tiskarne“ v Ljubljani.